

Йордан Радичков

Студено

Бъди невероятен
(Черказки поздрав)

Нощес заваля сняг. Церовата гора на Петлова чука още не бе прибрала соковете си в земята и дърветата почнаха да се пукаат от студа. Те гърмяха през цялата нощ и селяните, като ги слушаха, мислеха, че сутринта трябва да впрегнат шейните и да отидат горе на баира да си насекат дърва.

Кравите се намъщиха от студ и млякото им секна. Свинете провряха навън муцуните си, помиришаха снега, позамижаха и се вгълбиха в себе си. Те се бояха от снега, а защо се бояха, не знаеха, но се бояха много. Магаретата тръгна из улиците и тъй високо вдигаха краката си, като че маршируваха. Пътническият влак закъсня тридесет и пет минути. Жената на Гоца Герасков забрави прането си на двора и сутринта, щом почна да го събира, чаршафите се накършиха – толкова крехки бяха станали.

Самият Гоца Герасков, който бе чул трясъка на церовете през нощта и знаеше, че млякото на кравите ще секне, гледаше жена си как събира заледеното пране и си мислеше, че ще бъде най-добре да вземе пушката и каика и да се качи на Петлова чука. Зайците са оставили пресни дири и съвсем лесно ще бъде да застреля един заек, а после да натовари каика с дърва и да гръмне с пушката, та да поздравя селото.

Гоца Герасков се качи на тавана да вземе ногавиците от пърчова кожа. Бяха поизсъхнали, но той ги намокри и почна да ги връзва на нозете си. Тези здрави ногавици един гмитровченин му ги ощави миналото лято и тъй добре ги ощави, че никаква миризма не остана в кожата. Гмитровчени имаха много добри табанджийници и дъбеха кожата с вар и дъбови кори. Всичко това Гоца Герасков си го помисляше винаги, щом седнеше да си туря ногавиците. Той и сега си мислеше за гмитровченина и за табанджийниците, завърза си хубаво ногавиците, после взе пушката и каика и тръгна към церовата гора. Каикът се опъваше, изглежда, никак не му се отиваше в гората, но Гоца Герасков не му обръщаше внимание и го мъкнеше подире си.

Тъкмо тогава пътническият влак, който идваше от изток, се установи на втори коловоз, престоя три минути и продължи на запад, бълвайки пушек и движейки буталата си. Един заек играеше на снега и гледаше любопитно влака. Гоца Герасков застреля заека, вдигна го, за да определи колко тежи, и го натовари в каика. И тъкмо когато обмисляше кои дървета да отсече, чу викове и писъци в селото.

Гоца Герасков реши да седне на каика и да се спусне в селото, за да види каква е работата.

А ето каква беше работата. Когато пътническият влак мина през

гарата, селяните измъкнаха старите прашни ножове и отидоха при ковача да ги наточат. Като видяха това, свинете се раздвижиха, почнаха да къртят със зъби кочините, а кокошките се нахвърлиха върху копаните им да кълват топла храна. Свинете се вбесиха и изпоядоха сума кокошки.

Селянките набиха свинете, взеха кобилиците си и отидоха на кладенеца за вода. Те напълниха своите бакърени котли и спряха да си побъбрят. Казаха си, че нощес церовата гора над селото се е напукала, че на кравите им е секнало млякото че мъжете отишли при ковача да точат ножовете, защото свинете побеснели, почнали да ядат кокошките и трябва вече да ги заколят. Докато си разказваха тези неща, водата в котлите замръзна и те взеха да се пукат и да гърмят. Жените се втурнаха към котлите, блъскаха се една друга, всяка искаше да си проправи път с кобилицата и с лактите, но срещаше съпротивата на други кобилицы и на други лакти и тъй както се блъскаха, събориха една жена на леда и тя почна да писка, че са ѝ изместили капачката на коляното.

По това време мъжете тъкмо бяха наточили ножовете при ковача. Като чуха виковете на жените, те се втурнаха към кладенеца, стиснали ножовете за дръжките, а жените, щом ги видяха с тези ножове, писнаха и се скупчиха край геранилото. Но мъжете им казаха, че ножовете са за свинете, а не за жените, и жените, щом разбраха, че ножовете не са за тях, а за свинете, се успокоиха и взеха да обясняват на мъжете как дошли за вода, как се спрели да си кажат, че нощес церовата гора над селото се е напукала, че млякото на кравите е секнало, че свинете са побеснели и т.н., и т.н., а мъжете слушаха и стискаха ножовете за дръжките.

Внезапно сред тях ое появи каикът на Гоца Герасков. Самия Гоца Герасков го нямаше в каика. Там лежеше само един заек. Селяните и селянките почнаха да цъкат с езици и да разглеждат заека и каика. Никак не можеха да си обяснят как е дошъл каикът. Кучетата, щом подушиха заека, се втурнаха към кладенеца и налякаха на леда, облизвайки се с червените си езици.

Всички почнаха да се питат къде е Гоца Герасков.

Гоца Герасков в този момент тичаше пешком по баира. Когато той тури пушката в каика и се гласеше да седне, каикът, един от най-хубавите в Черказки, потегли по нанадолницето и докато Гоца Герасков се усети, започна да се спуска все по-бързо и по-бързо към селото. Стопанинът почна да вика подир каика: „Стой! Стой!“ – но каикът не го слушаше и се плъзгаше безшумно с гладките си плазове по склона, радвайки се на свободата си. Ядосан, Гоца Герасков измъкна бравата от

пояса, с която щеше да сече церови дървета, и се спусна по баира, като си мислеше, че щом стигне шейната, ще я съсече на трески.

Той само си го мислеше това, но не можеше да стигне шейната, защото тя се спускаше два пъти по-бързо от него, отнасяйки заека и пушката. По едно време селянинът видя, че каккът подскочи, види се, там е имало къртичина под снега, и тогава на пъртината падна пушката. Пушката се спря само за един миг и продължи да се плъзга по дирята, оставена от шейната.

Гоца Герасков падна веднъж в снега, обърна се два или три пъти и докато се отупваше, реши, че не само шейната, ами и пушката ще нацепи на трески.

А в селото, скупчени край каика, стояха селяните и селянките. Кучетата продължаваха да клечат и опашките им замръзнаха на леда, но те не обръщаха внимание на опашките си. Жената с изместената капачка скимтеше, но не ставаше, защото имаше дебела пола и не чувствуваше студ.

И както всички стояха, видяха изведнъж пушката. Тя летеше право към тях все по дирите на шейната и летеше много бързо, свистейки, забулена в снежен облак.

Всичко се пръсна в един миг. Цървулите на селяните бяха замръзнали върху леда. Но селяните нямаха време да се занимават с цървулите си, оставиха ги върху леда и хукнаха боси. Кучетата се напънаха с все сили да отлепят опашките си, но не можаха и трябваше да се спасяват без опашки. Жената с изместената капачка скочи, капачката ѝ се намести, но пък дебелията ѝ пола остана върху леда. Разчитайки, че никой никога не гледа в паниката, жената затича без пола.

Пушката се блъсна в кладенеца, изгърмя и застреля село Черказки заедно с всичките му жители.

КРАЙ

© 1965 Йордан Радичков

Разпознаване и редакция: Mandog, 2008

Публикация

Йордан Радичков. Свирепо настроение
Разкази. Второ издание

Редактор: Марта Владова
Художник: Петър Добрев
Технически редактор: Ронка Кръстановна
Коректор: Станка Митрополитска

Издателски № 8716. Печатни коли 6,50. Формат 84/108/32
ISBN 954-445-022-x

Издателство „Христо Ботев“, София
Предпечатна подготовка: МИС – ИПК „Родина“
Печат: ДФ Полиграфически комбинат, София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8230>]